

Jelentés az EAJ magyarországi tényfeltáró missziójáról

1. A kérelem, a munkacsoport összetétele, a végrehajtás

A Magyar Bírói Egyesület (MABIE) és az Országos Bírói Tanács (OBT) kérelmére¹ az Európai Bírói Egyesület (EAJ) közgyűlése 2018-ban Marrakeshben azzal bízta meg az EAJ tagszervezetek helyzetével foglalkozó munkacsoportját, hogy küldjön tényfeltáró missziót a magyar igazságszolgáltatás helyzetével kapcsolatban Budapestre. Az EAJ bizottság (a továbbiakban Bizottság) tagjait kijelölték, a következő személyekben:

- az EAJ tagszervezetek helyzetével foglalkozó munkacsoportjának elnöke, **Stephan Gass bíró**
- az EAJ tagszervezetek helyzetével foglalkozó munkacsoportjának tagja, az IAJ tiszteletbeli elnöke, **Gerhard Reissner bíró**
- az IAJ tiszteletbeli elnöke, **Günter Woratsch bíró**

A Bizottság a megbízást 2019. április 17–19. között teljesítette.

2. A megbízás tartalma

A Magyar Bírói Egyesület azt kérte az EAJ-tól, hogy az alábbiak vonatkozásában folytasson le vizsgálatot:

1. Az OBT hiányzó tagjainak megválasztását célzó tag- és póttagválasztás eredménytelensége és következményei, az OBH és OBT közötti együttműködés hiánya
2. Az OBH elnökének a bírák és bírósági vezetők kinevezésére vonatkozó gyakorlata
3. Az érdek-képviselői csoportok, különösen a MABIE részvételi jogának figyelembe vétele és védelme²

3. A találkozók és megbeszélések

Az EAJ misszió a következő személyekkel és szervezetekkel találkozott:

- A bírói öngazgatás szervei: Országos Bírói Tanács (OBT), Országos Bírósági Hivatal (OBH)³
- A Kúria elnöke

¹ Lásd a leveleket az Országos Bírói Tanács (OBT) elnöke (Szabó Sándor, 2018. november 12.), és a Magyar Bírói Egyesület – MABIE (Oltai Judit Zsófia, 2019. február 2.) részéről (I. Melléklet.)

² 2012-ben egy új öngazgatási rendszer került bevezetésre, mely a korábban az OIT-hoz tartozó hatásköröket két újonnan megalakuló igazságügyi szerv között osztotta meg: az OBH és az (új) OBT között (lásd II. Melléklet).

³ Lásd az Országos Bírósági Hivatal (OBH) elnökének, Handó Tündének a 2019. áprilisi meghívólevelét

- Az igazságügyi miniszter
- A Magyar Ügyvédi Kamara
- A Magyar Bírói Egyesület (MABIE)
- Az ország különböző régióiban ítélkező bírák

A találkozót kifogástalanul szervezte meg és a logisztikai támogatást is biztosította a Magyar Bírói Egyesület, a MABIE-nek az EAJ-hoz delegált tagja, dr. Halász Etelka, valamint Günter Woratsch bíró.

4. A látogatás részletes programja

2019. április 24. szerda

- Dr. Ujkéry Csaba (a Kaposvári Törvényszék korábbi elnöke, egyetemi docens)
- Dr. Olta Judit (a MABIE elnöke), Dr. Bálint Attila, (a MABIE elnöksége)
- Dr. Bánáti János a Magyar Ügyvédi Kamara Elnöke
- a Dunaújvárosi Járásbíróság bírása

2019. április 25. kedd

- Dr. Handó Tünde (az Országos Bírósági Hivatal Elnöke)
- Dr. Bóka János (az Igazságügyi Minisztérium államtitkára)
- Dr. Darák Péter (a Kúria elnöke)

2019. április 26. péntek

- Dr. Hilbert Edit (bíró, az OBT korábbi elnöke, a MABIE tagja)
- a Pesti Központi Kerületi Bíróság bírása
- a Váci Járásbíróság bírása
- Dr. Fatalin Judit (bíró, az OBT elnöke), Dr. Rochlicz Zoltán (bíró, az OBT elnökhelyettese)
- Dr. Makai Lajos (bíró, a MABIE korábbi elnöke)

5. Az OBH és az OBT közötti együttműködés

5.1. A bírói öngazgatás általános szervezete Magyarországon

2012. január 1-jén léptek hatályba a bírói öngazgatásra vonatkozó új szabályok, melyek bevezettek egy új öngazgatási rendszert, mely a korábban az OIT-hoz tartozó hatásköröket két újonnan megalakuló igazságügyi szerv között osztotta meg. A bíróságok központi igazgatásának feladatait az OBH elnöke hajtja végre, ebben a helyettesei és a Hivatal segítik. Az elnöknek kiterjedt jogköre és felelőssége van. Az elnök gyakorolja a korábbi OIT elnök hatásköreit, és további jogkörökkel is fel van ruházva a működőképesség biztosítása érdekében. Az utóbbiakból néhányat említve az utasítások,

határozatok, ajánlások kibocsátásnak a jogát általában országos hatáskörű szervek vezetői gyakorolják. Az elnöknek komoly személyes felelősséget kell viselnie a központi igazgatásért és a hatékony működésért, vagyis elnöki kötelességeiért – ahogy erre a törvény rávilágít – kellő tekintettel egyben a bírói függetlenség alkotmányos alapelveire is.

Az elnök feladata gondoskodni a bíróságok igazgatásának és az ahhoz kapcsolódó döntéshozatalnak a nyilvánosságáról. Az elnöknek az elnökként hozott döntései, szabályzatai, ajánlásai és jelentései vonatkozásában közzétételi és értesítési kötelezettsége van. (továbbiakért lásd az I. és II. Mellékletet)

Az elnök a munkáját ellenőrzés mellett kell, hogy végezze. Ennek érdekében az OBH elnökének központi igazgatási feladatait az Országos Bírói Tanács (OBT) felügyeli. A megbízatás megszűnésének szabályai vonatkozásában is érvényesül a testületi kontroll. Az OBH elnökének tisztségtől való megfosztását az OBT kezdeményezheti az országgyűlésnél kétharmados többséggel meghozott határozatával (lásd a II. és III. Mellékletet)

5.1. Igazolt tények

A következő események sorozata, melyek megtörténtét az OBH elnökének kivételével az összes megkérdezett fél teljes mértékben megerősítette, elég világosan megmutatja a magyar öngazgatás szervezetének problémás helyzetét és annak a bírói függetlenségre gyakorolt hatását.⁴

Azonban itt rögtön kell tenni egy előzetes megjegyzést. Sajnos a Bizottság egyetlen konkrét választ sem kapott az OBH elnökétől az elmúlt év eseményeivel kapcsolatban (idén áprilisig bezárólag). Az OBH elnökével való találkozó során a Bizottság egy, az OBH tevékenységéről szóló hatásos prezentációt látott. Az Országos Bírói Hivatal jól felszerelt és majdnem 300 főt foglalkoztat. A Bizottsággal, melyet Handó Tünde a Magyar Igazságügyi Akadémia épületében fogadott, megismertették a Hivatal tevékenységét a statisztikai adatok tükrében, az informatikai eszközök használatát, a bírósági épületek felújítását, a bírák és igazságügyi alkalmazottak jóléti juttatásait, a bevezető és folytatólagos képzéseket, stb. Ugyanakkor az elnök az OBT-vel való vitával vagy a bírák kinevezésével, kirendelésével kapcsolatos kérdéseket egyszerűen visszautasította azzal, hogy szeretné folytatni az előre elkészített beszédét. További kérdéseket nem lehetett feltenni neki, mivel az OBH elnöke a találkozóznak egyórás időkeretet határozott meg és az lejárt.

Az események sorozatát a következőkben lehet összefoglalni:

- Miután a korábbi OBT 6 éves mandátuma lejárt, 2018 januárjában új tagokat választottak meg. A korábbi tagoktól eltérően az új tagok többségének nem volt magas bírósági igazgatási vezetői pozíciója. Az új összetételű OBT a központi igazgatás (vagyis az OBH elnöke) hatékonyabb ellenőrzését tervezte.
- 2018 év elején két összbírói értekezlet (Fővárosi Törvényszék és Győri Ítéltábla)

⁴ Lásd az **Országos Bírói Tanács (OBT)** jelentését: A 101/2018. (X.03.) OBT határozattal megalakított, az OBH elnökének az egyes bírói és bírósági vezetői pályázatok elbírálása során folytatott gyakorlatát és az OBT irányában fennálló kötelezettségeinek teljesítését vizsgáló bizottság JELENTÉSE (2019. január 28). Az OBT által elfogadva és közzétéve: 2019. február 6.

felkérte az OBT-t az OBH elnökének bírói pályázatokra és bírósági vezetői kinevezésekre vonatkozó döntései vizsgálatára. Az OBT februárban bizottságot hozott létre, mely vizsgálati jelentést készített.

- 2018 áprilisában, amikor az OBH elnöke előtt már ismert volt a jelentés tartalma, hirtelen és teljesen váratlanul az OBT 5 tagja és 12 póttagja lemondott. Ez azt jelenti, hogy az összesen 15 tagú OBT tagjainak száma 10-re csökkent. Közöttük nem volt már közigazgatási és munkaügyi bíró – ahogy azt a törvény előírja. A háttérben az OBH elnökének, illetve az általa választott és kinevezett bírósági elnököknek a törvénytelen ráhatását lehetett sejteni. Az OBT hivatalosan is beszámolt arról, hogy néhány tagot meg is fenyegettek bírósági elnökök.
- Amint az OBT létszáma 15-ről 10-re csökkent, az OBH elnöke illegitimnek nyilvánította a Tanácsot és május óta megtagadja az együttműködést, valamint a kért adatszolgáltatást, annak ellenére, hogy a Kúria elnöke és az OBT megerősítette, hogy a Tanács törvényesen működik és az OBH elnökének jogértelmezése egyszerűen téves. Az OBH elnöke május óta nem vett részt az OBT ülésein és visszautasítja az együttműködést.
- 2018. május 2-án az OBT bizottsága által lefolytatott vizsgálat alapján az OBT megállapította, hogy az OBH elnöke törvénytelenül nyilvánított "eredménytelené" bírói pályázatokat, valamint bírósági vezetők kinevezésére irányuló eljárásokat és megfelelő indokolás (vagy mindenfajta indokolás) nélkül eredménytelenítette azokat.
- 2018. október 8-án *(a fordító megjegyzése: október 9.)* rendkívüli küldöttgyűlés került összehívásra további OBT tagok megválasztása érdekében, ugyanakkor a közvetlenül az OBH elnöke által kinevezett törvényszéki elnökök, elnökhelyettesek és kollégiumvezetők néhány alsóbb szintű bírósági elnökkel és elnökhelyetessel küldötként megakadályozták az új tagok megválasztását. Az OBT tagnak jelölt bírósági vezetők visszautasították a jelölés elfogadását, miközben a többség megakadályozta a beosztott bíró küldötteket a jelöltté válásban. A küldöttgyűlés megtartására titkos szavazás nélkül került sor, és később több más eljárási szabálysértést is jelentettek.
- A küldöttgyűlés és (egy nappal később) az OBH elnöke által kinevezett bírósági elnökök nyilatkozatot adtak ki, melyben a megmaradt OBT tagokat lemondásra szólították fel. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvény szerint az OBT megválasztott tagjai nem hívhatók vissza. Ráadásul az elnökök a "magyar igazságszolgáltatás nevében" megfogalmazást használták, amely felháborodási hullámot váltott ki a bírák között. A MABIE és az ország egész területéről számos bíró nyilvános nyilatkozatot tett, petíciókat írtak alá, melyekkel a küldöttgyűlés és a bírósági elnökök felhívása ellen tiltakoztak. Ezeket a <http://www.mabie.hu> oldalon tették közzé.
- A megmaradt OBT tagok folyamatos üldözésnek, zaklatásnak és megtorló akcióknak vannak kitéve a bírósági elnökök és személyesen az OBH elnöke részéről. (pl. fegyelmi eljárások, meghatározott szakmai tevékenységektől való eltiltás)
- Az igazságügyi miniszter tartózkodik a bármelyik oldalon történő beavatkozástól, ugyanakkor az Igazságügyi Minisztérium képviselője az ügyvédi kamara képviselőjével együtt folyamatosan részt vesz az OBT ülésein. Sem az Igazságügyi Minisztérium, sem a kormány nem kérdőjelezte meg az OBT legitimitását.

- Az OBH elnöke és a bírósági elnökök eddig nem tudtak kimutatni egyetlen mulasztást vagy törvénytisértést az OBT működésében. Ezen feszült szituáció ellenére az OBT továbbra is elkötelezett az iránt, hogy teljesítse alkotmányos kötelezettségeit. Egy új bizottság vizsgálni kezdte, hogy az OBH elnöke változtatott-e bármit is a bírói és bírósági vezetői kinevezések terén folytatott gyakorlatán a legutolsó jelentés óta.
- Emellett az OBT aggasztónak tartja, hogy (ezidáig) több bíróság is van, ahol az elnök, elnökhelyettes vagy kollégiumvezető nem hat évre van kinevezve, hanem az OBH elnöke 1 évre megbízta az elnököt, miután eredménytelenné nyilvánította a pályázatot. Sok betöltetlen pozícióban van megbízott elnök (elnökhelyettes, kollégiumvezető), néhány több mint egy éve.⁵

5.2. Az Országos Bírósági Hivatal (OBH) és az Országos Bírói Tanács (OBT) közötti együttműködés hiánya / Az Országos Bírói Tanács (OBT) hiányzó tagjai időközi választásának eredménytelensége és ennek következményei – Értékelés

Az EAJ Bizottság figyelembe vette az OBT jelentését és jogértelmezését. Minden megkérdezett bíró megerősítette az OBT jelentésben foglalt tényeket és elemzést. Általánosságban elmondható, hogy a magyar igazságszolgáltatás 2018 májusa óta egyfajta „alkotmányos válsággal” szembesül az OBH elnökének tevékenysége miatt, aki megtagadja az Országos Bírói Tanáccsal való együttműködést. Így az igazságszolgáltatási öngazgatás három szerve (a Legfelsőbb Bíróság elnöke, a OBH és az OBT) már nem tud együttműködni, ami „blokádhhoz” vezetett, és ellehetetleníti az OBT felügyeleti feladatainak a teljesítését.

A fentieket alátámasztó tények:

- Az OBH elnöke nem biztosította azt az alkotmányos jogot, hogy a bizottság tagjai a dokumentumokat megvizsgálják. Emiatt az OBT nem tudta teljes körűen ellenőrizni az OBH elnökének a pályázatok érvénytelenítésével kapcsolatos gyakorlatát és nem lehetett megállapítani azt sem, hogy az OBH elnöke hatalmát jogszerűen gyakorolta-e, illetve betartotta-e az érintett személyek és szervek megfelelő tájékoztatására vonatkozó kötelezettségét.
- Az OBH elnöke egyidejűleg megsértette a törvényt, amikor megakadályozta az OBT tagjai számára, hogy a sarkalatos törvényben rájuk ruházott joggal éljenek. Függetlenül attól, hogy az OBH elnöke milyen álláspontot képvisel a Tanács működéséről, az OBT minden egyes tagja egyénileg jogosult a dokumentumok vizsgálatára, és ennek megtagadása pedig korlátozza a felügyeleti jog gyakorlását.
- A bírói és bírósági vezetői állások pályáztatásával kapcsolatban az OBH elnöke által elkövetett jogsértések az Alaptörvény B. cikke 1. pontjában foglalt jogbiztonság elvének lényeges megsértését jelentik. A következmények súlyosságát nem enyhíti a jogsértő

⁵ Az OBT szerint a következő betöltetlen pozíciókban vannak megbízott vezetők: (elnökhelyettesek, kollégiumvezetők), néhány esetben több mint egy éve: • Pécsi Ítéltábla elnöke • Pécsi Ítéltábla elnökhelyettese • Szegedi Ítéltábla elnöke • Szegedi Ítéltábla elnökhelyettese • Győri Ítéltábla elnökhelyettese • Győri Ítéltábla polgári kollégiumvezetője • Fővárosi Ítéltábla polgári kollégiumvezetője • Fővárosi Törvényszék elnöke • Fővárosi Törvényszék büntető kollégiumvezetője • Budapest Környéki Törvényszék elnökhelyettese • Budapest Környéki Törvényszék büntető kollégiumvezetője • Budapest Környéki Törvényszék polgári kollégiumvezetője • Budapest Környéki Törvényszék gazdasági kollégiumvezetője • Balassagyarmati Törvényszék elnöke • Pécsi Törvényszék elnökhelyettese • Zalaegerszegi Törvényszék elnökhelyettese

határozatok által érintett igazságszolgáltatási pályázatoknak tényleges százalékos aránya. Nyilvánvaló alkotmányos érdek az OBH elnök tevékenységének az OBT általi hatékony felügyelete, az OBT véleményének publikálása az elnök kinevezési gyakorlatával kapcsolatban és az elnök kinevezési gyakorlatának folyamatos ellenőrzése.

– Vannak olyan vezetői pozíciók, amelyek az OBH elnök kinevezésének jogkörébe tartoznak, és 2019. január 1-jén betöltetlenek maradtak, részben a bírósági vezetői pozíciókra benyújtott pályázatok eredménytelenségének nagy száma miatt, annak ellenére, hogy a véleményező testületek azokat támogatták, és a bírósági vezetői állásokra benyújtott pályázatokat késedelem nélkül vagy az eljárási határidők betartásával továbbították (az OBT jelentés 15. oldala).⁶

– Továbbá az Országos Bírósági Hivatal elnökének a 10/2016. számú (X.26.) OBH határozat 6. és 15. szakaszához az OBT véleményét a már hatályban lévő és a gyakorlatban is alkalmazott határozattal kapcsolatban visszamenőlegesen fejthette ki, ami az OBT tevékenységét teljesen súlytalanná teszi. Az OBT-nek nincs lehetősége feladatai hatékony ellátására, ha semmilyen szerepet nem játszik a szabályozási folyamatban, mivel csak a kihirdetés után kap tájékoztatást a már kiadott szabályozóról.

– Az ilyen politika és gyakorlat folytatásával az OBH elnöke megfosztotta az OBT-t a törvény által biztosított hatásköre gyakorlásától, formálissá tette feladatai teljesítését, és e tekintetben kiüresítette az Alaptörvényben rögzített felügyeleti jogkörét.

– Az OBH elnöke nem teljesítette a 2017-es költségvetés végrehajtására vonatkozó beszámolóval kapcsolatos feladatait, az egyéb juttatások részletes feltételeinek és mértékének véleményezését nem tette lehetővé, és a 2019. évi költségvetésről szóló bírósági fejezetre vonatkozó, a sarkalatos törvényben meghatározott javaslatát sem küldte meg véleményezésre.

– Az OBH elnöke egyáltalán nem küldte el az OBT-nek a pénzügyi beszámolót és az egyéb juttatásokról szóló javaslatát, így lehetetlenné tette a véleménynyilvánítást. Kifogásolható módon a javasolt költségvetéshez való hozzáférést csak a kormány részére történő benyújtása után biztosította. Az idő rövideje ellenére az OBH elnöke írásban javasolhatta volna a szavazást, elkerülve ezzel azt, hogy az OBT olyan javaslatról adjon véleményt, amelyet már elfogadtak.

– Az OBH kötelessége, hogy biztosítsa a tárgyi feltételeket az OBT működéséhez, és az OBH-nak nincs joga kontrollt gyakorolni az Országos Bírói Tanács felett.

Az OBH elnöke köteles biztosítani az OBT működését az OBT számára elkülönített költségvetésből, nem pedig az olyan bíróságok számára elkülönített költségvetésből, ahol az OBT tagjai szolgálnak. Azáltal, hogy megtagadta a költségvetési megállapodás aláírását és a kifizetések közvetlen teljesítését, az OBH elnöke megsértette a sarkalatos törvény rendelkezéseit, és megakadályozta az OBT alkotmányos feladatai teljesítését.

– Az OBH elnöke 2018. október 16-án a központi intranetet használta a bírák arról történő értesítésére, hogy az OBT működése nem volt törvényes, és az Alaptörvénynek megfelelően az igazságszolgáltatás szervezeti működésének biztosítása érdekében szükség van egy megfelelő testületre, amely az OBT-nek a pozíciójával kapcsolatosan kialakított jogértelmezéséről határoz, ami eldöntheti, hogy a Tanács továbbra is határozatképes, és ezért nincs akadálya a működésének.⁷

6. A betöltetlen pozíciókra nézve lásd az 5. lábjegyzetet

7. Az Alkotmánybíróságról szóló törvény szűken definiálja azt, hogy milyen személy fordulhat az Alaptörvény értelmezésével kapcsolatos ügyekben az Alkotmánybírósághoz, erre az igazságszolgáltatás szervezetének egyik tagja sem jogosult, ezért az OBH elnöke kapcsolatba lépett az Alapjogok Biztosával Alkotmánybíróság előtti eljárás kezdeményezését kérve tőle arról, hogy egy közjogi hatáskörrel rendelkező testület értelmezze az Alaptörvényt, és foglaljon állást az OBT működésének legítimitásáról.

– Az OBH elnökének közleménye, cselekedetei és az általa szándékosan figyelmen kívül hagyott intézkedések elegendő alapot nyújtanak annak a következtetésnek a levonására, mely szerint az OBH elnöke semmilyen erőfeszítést nem tesz annak érdekében, hogy az OBT tagok száma ismét elérje a 15 főt, mivel csak így állíthatja azt, hogy felügyeleti hatósága nem működik (lásd a jelentés 35. oldalát).

5.3. Az Országos Bírószági Hivatal elnökének a bírák és a bírósági vezetők kinevezése körében folytatott gyakorlata – Értékelés

– A szolgálati bírók létszáma drasztikus csökkentésének természetes következménye az volt, hogy a korábban kijelölt bírák megbízatása egy időben szűnt meg, és az újbóli kinevezésük, illetve a kieső bírák helyett új fegyelmi bírák kijelölése elmaradt. Az utóbbi ok, nevezetesen az új kinevezések elmaradása az OBH elnöke ebben az ügyben folytatott eljárásának tulajdonítható. A bíróságok szavaztak a fegyelmi bírók kinevezésére jelölt személyekről, és döntéseiket az OBH elnökének megküldték, aki a jelöléseket nem továbbította az OBT-nek annak ellenére, hogy erre az OBT kifejezetten felhívta őt. Az OBT nem tud dönteni az aktuális jelöltekről, kivéve a Kúria elnöke által közvetlenül közölt jelölteket, így az OBT nincs abban a helyzetben, hogy döntést hozzon a fegyelmi bírók kinevezéséről.

– Az OBH elnöke jogalkotási felhatalmazás nélkül és hatalmán túlterjeszkedve alkotta meg a 25/2012. (XII.21.) OBH határozatot, amivel a fegyelmi bírák díjazásának szabályozása mellett részletes szabályokat is megállapított a kinevezésükre vonatkozóan, mindezzel hatalmat vindikált magának, különösen személyének szóló alávetést. Mindez ellentétes a sarkalatos törvény [BSZ I 102. § (4)] rendelkezéseivel, amely az OBH elnökét semmi másra, mint a díjazás szabályozására hatalmazza fel. Az újonnan vindikált hatalmát használva és a felvázolt szerep által kínált lehetőségekkel élve az OBH elnöke visszatartotta a szolgálati bírósági bírókra vonatkozó jelöléseket, és ezáltal megakadályozta az OBT-t abban, hogy a sarkalatos törvényben biztosított jogát gyakorolja [103. § (3) bekezdés g) pontja). Amellett, hogy megfosztja az OBT-t a hatalmától, az OBH elnökének tétlensége veszélyezteti is a szolgálati bíróságok zavartalan működését.

– Az Alaptörvény 26. cikkének (1) bekezdése rögzíti a bírói függetlenség jogi garanciáit; a bírák csak a jognak vannak alárendelve, nem utasíthatóak a döntéshozatali tevékenységükkel kapcsolatban, és hivatalukból csak a sarkalatos törvényben szereplő okból és eljárási rend szerint távolíthatóak el. Az igazságszolgáltatás függetlenségének egyik jelentős garanciáját jelenti, hogy a bírákat érintő fegyelmi és kártérítési ügyekben, valamint a bírónak a bírósági vezetők szakmai értékeléséből adódó jogvitáikban a fegyelmi és kártérítési ügyekben hatáskörrel rendelkező bíróságok járhatnak el (a jelentés 19. oldala).

6. A Magyar Bírói Egyesület (MABIE) és az OBH

A 2791 bíróból 1400 bíró tagja a Magyar Bírói Egyesületnek (MABIE), amely 1991. óta tagja a Nemzetközi Bírói Egyesületnek (IAJ). A 2018. évi vezetőség választáskor dr. Oltai Judit Zsófiát választották meg az egyesület elnökévé. A főtákar dr. Szabó Sándor maradt, aki ezzel egyidejűleg az új összetételű 2018 januárja óta működő Tanácsnak is tagja volt, és aki 2018 júliusától a Tanács elnöke is lett. 2018 előtt nem voltak komoly konfliktusok a hivatal és az egyesület között. Abban az időben, amikor titokzatosan több tag és póttag

lemondott a mandátumáról a Tanácsban, az Országos Bírósi Hivatal elnöke, Handó Tünde kétszer hívta magához Szabó Sándort, és kérte, hogy mondjon le a Tanácsban viselt mandátumáról, Ő nem mondott le, illetve 4 hónappal később fegyelmi eljárás indult ellene.

Az egyesület a 2018 októberében megrendezett OBT tag- és póttagválasztó küldöttgyűlés után tiltakozott a küldöttgyűlés lezárása ellen, amelyet illegálisnak ítélt, majd állásfoglalást tett közzé a honlapján, amelyet több száz kolléga írt alá: egy hónapon belül az egyesület elleni támadások fokozódtak. Az Országos Bírósi Hivatal elnöke bezárta az OBH-hoz tartozó épületben lévő egyesület székhelyét. Az átmeneti helyet biztosító Ügyvédi Kamara segítségével elkerülhető volt, hogy a székhely elvesztése az egyesület jogellenessé válását eredményezze, ugyanis a magyar jog szerint a székhely nélküli egyesület illegálisnak minősül. A bírósi épületekben a találkozók megtartásának lehetőségei redukálódtak. Az OBH elnöke nem nyújtott támogatást az Egyesület részére. 2018-ban az egyesület nem kapott semmilyen hozzájárulást abból az 5 millió forintból, amelyet az igazságszolgáltatással kapcsolatban működő egyesületek számára irányoztak elő. Az idei évre vonatkozó pályázatra ajánlott 700 000 forint elnyerésének a feltétele az volt, hogy a Hivatal elnöke részt vehessen és felszólalhasson az egyesület bizonyos ülésein, és bizonyos információkat kaphasson. Ezek a feltételek nem voltak elfogadhatóak az egyesület számára.

Egy megyében a törvényszék elnöke összehívta a területéhez tartozó elsőfokú bíróságok elnökeit, elmondta, hogy elnöki szerepét nem tartja összeegyeztethetőnek az egyesületi tagsággal, és felkérte a többi elnököt, hogy ezt ne csak magukra nézve vegyék figyelembe, hanem a saját bíróságaikon beszéljenek az egyesület tagjaival is a tagságukról. Ennek megkönnyítése érdekében szétosztotta a tagok listáját, amely nyilvánvalóan a bíróság gazdasági hivatalánál gyűjtött adatokból volt összeállítva. A tagok korábban hozzájárultak ahhoz, hogy havi tagdíjukat fizetésükből közvetlenül levonják.

Az Egyesületet nem hívták meg semmilyen programra, még akkor sem, ha a projekt célja a bírák helyzetével és munkájával függött össze, mint például egy új fizetési rendszer kidolgozása. Az egyesület nem tudja használni a bíróságok hivatalos honlapját a saját információi megosztására.

A kölcsönös elfogadás hiányában is az egyesület tovább dolgozik és kölcsönösen együttműködik az Ügyvédi Kamarával, az Igazságügyi Minisztériummal és az Országos Bírói Tanáccsal. Az Egyesület elnökét rendszeresen meghívják az OBT üléseire.

7. Kitérő: Az új közigazgatási bírósi rendszer

2018 júniusában módosították a magyar alkotmányt és külön közigazgatási bírósi rendszert vezettek be. A közigazgatási igazságszolgáltatás eddig a Legfelsőbb Bírósággal (Kúria) együtt a rendes bíróságok rendszerébe volt integrálva. Az alkotmánymódosítással létrejött a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság, melynek elnökét az Országgyűlés 2/3-os többséggel nevezi ki kilenc évre. Az igazságügyi minisztert ruházták fel azokkal a feladatokkal, melyek a polgári és büntetőbírói (fordító megjegyzése: rendes bíróságok) rendszerében az Országos Bírósi Hivatal elnöke hatáskörébe tartoznak. Az igazságszolgáltatás két ága igen homályosan került megfogalmazásra, ami némi teret

enged a törvény eltérő értelmezésére. Az új rendszer bevezetésére a tervek szerint 2020. január 1-jén kerül sor.

A 2018. december 12-i alkotmánymódosítást követően az Országgyűlés elfogadott egy törvényt a közigazgatási bíróságokról, mely egy kétszintű, a Közigazgatási Felsőbíróságból és a regionális, első fokon eljáró Közigazgatási Törvényszékekből álló rendszert állít fel, valamint egy másik törvényt, ami többek között átmeneti rendelkezéseket tartalmaz az új bíróságok első bírójának kiválasztására és kinevezésére vonatkozóan.

Azokat a bírákat, akik jelenleg már a közigazgatási jog területén tevékenykednek, amennyiben ezt kérik, áthelyezik; míg másoknak ugyanolyan, valamennyi jövőendő bíróra nézve megkövetelt tapasztalattal szükséges rendelkezniük. A törvény szintén felállította az Országos Közigazgatási Bírói Tanácsot, mely kizárólag tanácsadói szereppel rendelkezik. Az a néhány eset, melyben a rendes bírósági rendszerben az Országos Bírói Tanácsnak lehetősége van az OBH elnöke döntéseinek megvétőzésára, vagy amikor az utóbbinak szüksége van OBT hozzájárulására, nincsenek meg a miniszter és az Országos Közigazgatási Bírói Tanács viszonylatában. Ez különösen igaz azokra a kinevezési eljárásokra, amikor a miniszter eltér a jelöltek rangsorolásától. Azok a törvényi rendelkezések, amelyek lehetőséget biztosítanak a miniszternek, hogy a kinevezési eljárást eredménytelenné nyilvánítsa, még kevésbé pontosak, mint az Országos Bírósági Hivatal elnökére vonatkozó rendelkezések.

Annak ellenére, hogy az igazságügyi miniszter kérte a Velencei Bizottságot, hogy tegye meg a törvényjavaslatra vonatkozó észrevételeit, az Országgyűlés mégis elfogadta a törvényjavaslatot azt megelőzően, hogy a Velencei Bizottság észrevételeit továbbította volna. A vélemény több ponton kritizálta az időközben elfogadott törvényeket. Ennek központi elemei voltak a miniszter kinevezési jogkörei, emellett a bírósági elnökök ellensúlyozásra képes ellenőrzés hiánya és a bírók jogorvoslat nélküli áthelyezése is.

Pár nappal azt megelőzően, hogy a Velencei Bizottság a tervezetre vonatkozó véleményét közzé tette, az Országgyűlés elfogadta az T/5241-es törvényjavaslat alapján a törvényt, mely a tervezethez képest néhány módosítást tartalmazott, például az Országos Közigazgatási Tanács összetételére vonatkozóan. De a legfontosabb problémás pontok, különösen a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének a kinevezés, az áthelyezés és a kiválasztás kritériumait meghatározó szabályai változatlanok maradtak.

A közigazgatási bíróságok új, önálló rendszerére vonatkozó információcsere során nemcsak az államtitkár, hanem a Legfelsőbb Bíróság elnöke és mások is megerősítették, hogy a közigazgatási bíróságok önálló rendszerének felállítását célzó tervek nagyon régi keletűek, melyek mind a tudományos kutatók, mind a igazságszolgáltatási szervezet részéről támogatást élveztek. Az Osztrák-Magyar Monarchia idején, 1876 óta működött Közigazgatási Bíróság mind Ausztria, mind Magyarország területén. Ezt a bíróságot mint legfelsőbb bíróságot állították fel, amely végső fórumként a közigazgatási ügyekben az igazgatási aktusok jogszerűségéről döntött. Ez a bíróság egészen a kommunista rezsim idejéig fennállt. A jogirodalom tele volt az önálló közigazgatási bíróságok mellett szóló

érvekkel. A Velencei Bizottság véleményében nyomatékosítja, hogy az államoknak jogában áll eldönteni, hogy a közigazgatási bíráskodás önálló rendszerben vagy a rendes bírósági rendszer keretein belül működjön, feltéve, hogy a hatalmi ágak közti egyensúly és az igazságszolgáltatás függetlensége érvényesül. Az államtitkár szerint a gyakorlat fogja ezt igazolni. Mások fenntartással éltek és arra hivatkoztak, hogy a rendszer a rendes bíróságokon sem működik, ahol az ellenőrzés meglehetősen kiszámítható, ezért nem valószínű, hogy az új rendszer, amelyben szinte nincsenek is ellenőrzési mechanizmusok, működni fog.

Az államtitkár szintén megemlítette, hogy a két különböző rendszer fennállása arra is lehetőséget fog adni, hogy megvizsgálják, melyik rendszer bizonyul hatékonyabbnak. Arra azonban nem adott választ, vajon lehetséges-e, hogy a jövőben a közigazgatási bírósági rendszert vezető minisztériumi rendszer a polgári- és büntetőjogi bíróságok önigazgató rendszerét is fel fogja váltani.

Egy ilyen alternatíva lehetőségét a Legfelsőbb Bíróság elnöke, valamint a Bírói Egyesület képviselői is felvetették.

8 Általános megállapítások

- 2018 májusa óta a magyar igazságszolgáltatás egy nagyon súlyos helyzettel szembesül, mely bizonyos aspektusai "alkotmányos krízis" állapotához közelítenek az **OBH elnökének tevékenysége miatt**, aki megtagad mindennemű együttműködést az Országos Bírói Tanáccsal. Mivel a **bíróági igazgatás** két szerve, az Országos Bírósági Hivatal (OBH) és az Országos Bírói Tanács (OBT) a továbbiakban nem tud együttműködni, ez olyan **patthelyzetet** eredményezett, aminek következtében az **OBT az ellenőrzési feladatait nem tudja elvégezni**.
- Az OBH jogkörei, amelyeket egy személyben az elnök gyakorol, túlságosan kiterjedtek, szinte mindent átfogóak (mint azt már a GRECO 2015. évi Jelentése is megállapította). Másfelől az OBT hatásköre túlságosan szűk, szinte nem létező és könnyű hatástalanítani – mint ahogyan az ebben az esetben is történik.
- Elfogadhatatlan, hogy egy felügyelet alatt álló szerv (OBH) illegitimnek nyilvánítsa a felügyelésével megbízott szervet (OBT) és erre tekintettel megtagadja az ellenőrző szervével való minden, törvényileg előírt együttműködést. Ez nem más, mint az ellenőrző testület semlegesítése.
- Emellett az is problémás, hogy a felügyelettel megbízott szerv (OBT) póttagjainak választását kizárólag az általa felügyelt szerv foganatosíthatja.
- Különösen problémásak a bírói függetlenség szempontjából az OBH hatáskörei a bírák kinevezésével, előmenetelével, illetve a bírók egyik bíróságról a másik bíróságra történő áthelyezésével kapcsolatban. Amennyiben az OBT létszámának kiegészítése szükséges, amilyen gyorsan csak lehet póttagválasztást kell szervezni, melyet az OBT vagy az OBH kezdeményezhet.
- A bírák kinevezésére és előmenetelére vonatkozóan a GRECO – 2015. évi Jelentése (Korrupció Elleni Államok Csoportja/az Európa Tanács Antikorrupciós Testülete) az OBH elnökének ezen a területen érvényesülő széleskörű hatalmának a módosítását, és OBT több hatáskörrel való felruházását javasolta (a Jelentés 28.

oldala). A Bizottság támogatja ezt a javaslatot.

- A bírának jogukban áll egyesületeket létrehozni (lásd Európa Tanács Miniszteri Bizottsága 2010/12. számú Javaslatának 25. paragrafusa, az igazságszolgáltatás függetlenségéről szóló ENSZ alapelvek 9. pontja). Különösen ajánlott a bírák minden projektbe történő bevonása, pl. jogállásukat, munkájukat érintő kérdésekben mind a jogalkotás, mind a végrehajtás szintjén.
- A küldöttség tagjai észrevételezték, hogy a MABIE szemmel láthatóan visszanyerte erejét és hajlandó harcolni a jogállamiságért Magyarországon, ezzel fontos lépéseket tett a bírák és munkatársaik érdekei védelmében, valamint ez a pozitív fejlődés látható más intézmények képviselőivel kapcsolatban is. Sajnálatosnak tartják, hogy ezt a látásmódot nem fogadta el az Országos Bírósági Hivatal (NOJ).
- Régóta tartja magát az a tudományos kutatók és sok bíró által is támogatott nézet, hogy a közigazgatási bírósági rendszer el kell hogy váljon a polgári és büntető bírósági rendszertől. Egyértelmű alaptörvényi jogalkotásra van szükség annak tisztázása végett, hogy mely ügyek melyik ágazatba tartoznak, különben fennáll a feladatkörök önkényes eloszlásának veszélye.
- Javasolt, hogy a bíróságok igazgatása csak abban az esetben tartozzon az igazságügyi miniszter hatáskörébe, ha ennek erős és régi keletű hagyománya van és a hatalmi ágak egyensúlya – a jogállamiság egyik alapelve – biztosítva van. (Velencei Bizottság fenti megállapítása)
- Annak értékelése nélkül, hogy ez a helyzet fennáll-e Magyarországon vagy sem, mindenesetre egyértelmű, hogy a hatalmi ágak egyensúlyának biztosítása érdekében további módosítások szükségesek a bírák és elnökök kinevezése, a Közigazgatási Felsőbíróság elnökére vonatkozó kritériumok és az Országos Közigazgatási Bírói Tanács hatalmának növelése területén.

9 Javaslatok

A Bizottság javasolja a EAJ-nak, hogy koppenhágai találkozóján:

- a) Fogadja el a tényfeltáró küldöttség jelentését.
- b) Továbbítsák a jelentést a **Magyar Bírói Egyesületnek**, és annak rendelkezése szerint az Országos Bírói Tanácsnak, az Országos Bírósági Hivatalnak, az Igazságügyi Minisztériumnak, a Magyar Ügyvédi Kamarának, a Kúriának (Magyarország Legfelsőbb Bíróságának) és az Országgyűlésnek.
- c) Biztosítsák a MABIE-t a teljes támogatásukról és kérjék, hogy aktualizálja az egyesület a helyzet alakulását a 2019. szeptemberi Turgenyevben tartandó következő találkozó előtt.

Az Európai Bírói Egyesület Tagegyesületek helyzetét vizsgáló munkacsoportja
“Magyarországi küldetés” albizottsága

Basel, Bécs, Budapest, 2019. május 3.

Stephan Gass, Gerhard Reissner, Günter Woratsch

I. sz. melléklet

A MABIE elnökének levele AZ EAJ elnökének, 2019.02.09.
Az OBT válaszlevele az EAJ-nek, 2018.11.12.

II. sz. melléklet

Az Országos Bírósági Hivatal

Az OBH elnökének hatásköre és az Országos Bírói Tanács (OBT) központi igazgatásra vonatkozó felügyeleti jogai

A bírósági önkormányzat működésének kezdetei

Az 1997. évi reformmal létrehozott igazságügyi szervezet Európában egyedülálló megoldásként az Országos Igazságszolgáltatási Tanácsra (OIT) mint önkormányzati testületre ruházta a bíróságok igazgatásának feladatát. Mivel a '90-es években ez a megoldás precedens nélkülinek számított, a testület összetétele és működésének módja tekintetében utóbb számos változtatásra volt szükség.

Az 1997 és 2011 közötti időszak

Az évek során bebizonyosodott, hogy az OIT, döntéshozatali rendjéből következően (testületi igazgatás), könnyebben befolyásolható egyéni érdekek által, illetve hogy működése kevésbé hatékony: egyes gyors döntést igénylő kérdések hónapokig megoldatlanul maradtak. Ez volt az oka annak, hogy a 2011. január 1-jén, illetve 2011. március 1-jén hatályba lépett rendelkezések az OIT testületének számos jogkörét az OIT elnökének hatáskörébe utalták. A hatáskör-átruházással az elnök eredeti 7-10 jogköre további 16-20 újabb jogkörrel egészült ki.

A 2012-ben bevezetett új önkormányzati rendszer

A 2012. január 1-jén hatályba lépett rendelkezések új önkormányzati rendszert hoztak létre és a korábban az OIT által gyakorolt hatásköröket két, újonnan felállított bírósági szerv között osztották meg. Ettől kezdve a bíróságok központi igazgatási feladatait az Országos Bírósági Hivatal (OBH) elnöke látja el helyettesek és a Hivatal segítségével.

Az OBH elnökének igazgatási tevékenységét az Országos Bírói Tanács (OBT) felügyeli.

Az OBH elnöke az Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnökének feladatköreit megtartva további jogokat is kapott a működőképesség biztosítása érdekében. Például utasításokat, határozatokat és ajánlásokat hozhat, mely jogok általában országos hatáskörű szervek vezetőit illetik meg. Az OBH elnökének komoly személyes felelőssége van a központi igazgatás és annak hatékony működtetése terén, vagyis elnöki jogkörét – az Országgyűlésről szóló törvénnyel összhangban – a bírói függetlenség alkotmányos elveit tiszteletben tartva kell gyakorolnia. Az OBH elnöke feladatát szigorú felügyelet mellett látja el:

Az elnöknek gondoskodnia kell a bíróságok központi igazgatásáról, illetve az ahhoz kapcsolódó döntések nyilvánosságáról.

Közzétételi és értesítési kötelezettsége van az OBH elnökének utasításai, ajánlásai, jelentései tekintetében.

A tisztség megszűnésének szabályai között döntő szerepe van a testületi ellenőrzésnek. **Az OBT kétharmados többséggel meghozott határozattal kezdeményezheti az OBH elnökének tisztségétől való megfosztását az Országgyűlésnél.**

A bíróságok költségvetésével kapcsolatos jogkör

Bszi. 76. (3) bekezdés szabályozza

Az elnök kizárólag új bírósági ügyek esetén biztosítja az érdekérvényesítő szervezetek jogait, az indítvány kézhezvételétől számított 15 napon belül, mely indítványt csak bíróság (vagy büntetőügyek esetén a főügyész) terjeszthet elő az ügyszámra, a dolgozók létszámára stb. vonatkozó meghatározott adatok alapján és az érintett bíróság (főügyész) véleményének beszerzését követően. Az OBH elnökének döntése ellen az érintett felek jogorvoslattal élhetnek a Kúria előtt.

Tájékoztatási kötelezettség

Az elnök az OBT-t félévente **tájékoztatja tevékenységéről**. Az elnök évente tájékoztatja a Kúria, az ítélőtáblák és a törvényszékek elnökeit tevékenységéről. Az elnök a bíróságok általános helyzetéről és a bíróságok igazgatási tevékenységéről évente az Országgyűlésnek, továbbá az éves beszámolók között egy alkalommal az Országgyűlés igazságügygel foglalkozó bizottságának beszámol,

A bírósági vezetők kinevezése

A bírósági vezetők kinevezése tekintetében a bírósági testületek véleményezési joga változatlanul megmaradt. Egyes bírósági vezetőket az OBH elnöke nevez ki, míg a vezetők többségét az ítélőtáblák és a törvényszékek elnökei.

A testületek véleménynyilvánítási joga a vezetői kinevezéseket illetően tehát továbbra is megmaradt. Sőt, ebben a tekintetben az OBH elnökének jogai korlátozottabbak az ítélőtáblai és a törvényszéki elnökök jogaihoz képest. Az OBH elnökének ki kell kérnie az OBT előzetes véleményét, amennyiben olyan vezetőt kíván kinevezni, aki nem szerezte meg a véleménynyilvánító testület többségi támogatását. Az OBH elnöke a kinevezéssel egyidejűleg írásban értesíti az OBT-t és az OBT soron következő ülésén indokolja, amennyiben mást nevez ki, mint akit a véleménynyilvánító testület javasolt.

A bírósági vezetői pályázatokra vonatkozó eljárás változatlan: a pályázónak elő kell adni az adott szervezeti egységgel kapcsolatos hosszútávú terveit. Az OBH elnöke jogalkotást kezdeményezhet a bíróságokra vonatkozóan.

Az Országos Bírói Tanácsnak a központi igazgatással kapcsolatos felügyeleti jogkörei

Az OBT-nek az OBH elnöke központi igazgatási tevékenységével kapcsolatos **felügyeleti jogosítványai** az alábbiak:

- ellenőrzi az OBH elnökének központi igazgatási tevékenységét, és szükség esetén az OBH elnöke felé jelzéssel él,

- indítványozza az OBH elnökénél a bíróságokra vonatkozó jogalkotás kezdeményezését
- véleményezi az OBH elnöke által meghozott szabályzatokat és ajánlásokat
- jóváhagyja a szolgálati bíróság ügyrendjét és közzéteszi azt a központi honlapon, továbbá jóváhagyja a szolgálati bíróság előző évi ügyforgalmáról, valamint ítélezési gyakorlatáról szóló tájékoztatóját és közzéteszi azt az intraneten
- véleményezi a bíróságok költségvetésére vonatkozó javaslatot és az annak végrehajtására vonatkozó beszámolót
- véleményezi az egyéb juttatások részletes feltételeit és mértékét
- személyes meghallgatás alapján előzetes véleményt nyilvánít az OBH elnökének és a Kúria elnökének tisztségére jelölt személyéről
- meghatározza a pályázat elbírálásánál figyelembe veendő elveket az OBH elnökének és a Kúria elnökének azon jogköre vonatkozásában, amikor az álláshelyet a rangsor második vagy harmadik helyén álló pályázóval kívánja betölteni
- egyetértési jogot gyakorol azon pályázatok elbírálása során, amelyekben az OBH elnöke vagy a Kúria elnöke az álláshelyet a rangsor második vagy harmadik helyén álló pályázóval kívánja betölteni
- egyetértési jogot gyakorol azon bírósági vezetői kinevezések esetében, amelyekben a pályázó nem kapta meg a véleményező szerv hozzájárulását
- évente közzéteszi véleményét az OBH, valamint a Kúria elnökének a bírói, valamint a bírósági vezetői pályázatok elbírálása, valamint a tiszteletbeli címek adományozása tekintetében folytatott gyakorlatáról
- lefolytatja a bírák vagyonnyilatkozatával kapcsolatos ellenőrzési eljárást
- dönt az egyes vezetők újbóli kinevezéséhez való hozzájárulás kérdésében, ha az elnök vagy elnökhelyettes ugyanazon tisztséget korábban már két alkalommal betöltötte
- előzetesen véleményt nyilvánít az olyan vezetői pályázatok esetében, amelyeknél az OBH vagy a Kúria elnöke el kíván térni a kinevezés tekintetében véleménynyilvánítási joggal rendelkező testület többségi álláspontjától
- véleményezi a bírák képzési rendszerének és a képzési kötelezettség teljesítésének szabályait
- az OBT tagjának joga van betekinteni az OBH és az OBH elnökének tevékenységével kapcsolatos iratokba, valamint adatokat és tájékoztatást kérhet az OBH elnökétől
- az OBT kezdeményezheti az OBH elnökének tisztségétől való megfosztását

III. sz. melléklet

Az OBH és az OBT közjogi státusza

Magyarország Alaptörvénye 25. cikkének (5) bekezdése értelmében a rendes bíróságok igazgatásának központi feladatait az Országos Bírósági Hivatal elnöke végzi. Az Országos Bírói Tanács felügyeli a rendes bíróságok központi igazgatását. A bíróságok szervezetről és igazgatásáról szóló **2011. évi CLXI. törvény** (a továbbiakban: Bszi.) 65. § rögzíti, hogy „Az OBH elnöke a bírói függetlenség alkotmányos elvének megtartásával ellátja a bíróságok igazgatásának központi feladatait, valamint a költségvetési törvény bíróságokról szóló fejezete tekintetében a fejezet irányító hatásköreit, és felügyeletet gyakorol az ítélőtáblák és a törvényszékek elnökeinek igazgatási tevékenysége felett.” A Bszi. 88. §-a megismétli az Alaptörvény fentebb idézett cikkét kimondva, hogy az OBT a bíróságok központi igazgatásának felügyeleti testülete, amely felügyeleti feladatai mellett közreműködik a bíróságok igazgatásában.

Az új igazságszolgáltatási rendszer kialakításakor, 2012-ben, a Magyarország kormánya az Országos Igazságszolgáltatási Tanács korábbi jogköreit három, újonnan létrehozott közjogi intézmény között osztotta meg: a Kúria mint a legmagasabb szintű bíróság elnöke felelős a szakmai irányításért és a jogegységesítésért, míg az OBH elnöke rendkívül széles jogkört kapott a bíróságok központi igazgatása terén, melyet az OBT, egy tisztán önkormányzati elven működő, bírák által megválasztott testület felügyel. A Velencei Bizottság 2012. évi ajánlásait követően a jogalkotó bővítette az Országos Bírói Tanács felügyeleti jogait és lényegesen erősebb jogosítványokat adott a kezébe a bírói és a vezetői kinevezéseket, valamint a személyzeti kérdésekre vonatkozó felügyeletet illetően. A Bszi. 76. §-a sorolja fel az OBH elnökének központi igazgatás körébe tartozó feladatait: a bírók kinevezése, a Hivatal vezetése, a bíróságok költségvetése, statisztikai adatok összegyűjtése, ügyelosztás, ügyteher mérése, személyzeti ügyek, valamint a bírósági igazgatás, képzések és tájékoztatás vonatkozásában.

A Bszi. 103. § (1) bekezdése a) pontja szerint az OBT az általános központi igazgatás területén ellenőrzi az OBH elnökének központi igazgatási tevékenységét, és szükség esetén az OBH elnöke felé jelzéssel él.

Ezt követően a Bszi. 103. § további bekezdései számos rendelkezést tartalmaznak arra vonatkozóan, hogy az OBT mely kérdésekben gyakorol jóváhagyást (vagy egyetértést), illetve nyilvánít véleményt vagy hoz önálló döntést.

A jogalkotó szándéka egyértelműen látható volt a Bszi. eredeti szövegében is, a Velencei Bizottság ajánlásai alapján tett módosítások által pedig még határozottabb formát öltött. A törvény általános indokolása szerint: „A fentiek által egy operatív, a problémákra azonnal reagálni tudó igazgatási vezetés állhat fel; az erős jogosítványokkal rendelkező OBH elnöke és a közvetlen irányítása alatt álló OBH. Az OBH elnöke sem működik azonban kontroll nélkül, mert az Országgyűlés elmozdíthatja tiszttségéből (a köztársasági elnök, vagy az OBT indítványára) és felette véleményező és „figyelemfelhívó” jogkört gyakorol az OBT.”

Annak ellenére, hogy az Országos Bírói Tanács szélesebb jogkört kapott, jogi eszközei meglehetősen korlátozottak maradtak: jelzéssel élhet az OBH elnöke felé,

amennyiben jogsértést észlel, illetve indítványozhatja az Országgyűlésnél az OBH elnökének tisztségétől való megfosztását, amennyiben "az OBH elnöke neki felróható okból 90 napon túlmenően nem tesz eleget megbízatásából eredő feladatainak, továbbá ha valamely cselekménye, magatartása vagy mulasztása miatt a tisztségére méltatlanná vált".

A 101/2018 (X.3.) OBT határozattal létrehozott eseti bizottság jelentése az OBH elnökének a bírói és a bírósági vezetői pályázatok elbírálása során alkalmazott gyakorlata felülvizsgálata, valamint az OBH elnökének az OBT-vel kapcsolatos kötelezettségeinek teljesítése tárgyában. Budapest, 2019. 01. 28. Jóváhagyta és közzétette az OBT elnöke 2019. február 6. 6–7. oldal

A jelentés eredeti, angol nyelvű változata elérhető az IAJ honlapján a következő címen:

<https://www.iaj-uim.org/iuw/wp-content/uploads/2019/05/Report-on-the-fact-finding-mission-of-a-delegation-of-the-EAJ-to-Hungary.pdf>